

Analýza testů insolvence vybraného podniku

Žaneta Samohýlová

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Žaneta Samohýlová**
Osobní číslo: **M15049**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza testů insolvence vybraného podniku**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky o insolvenční řízení a testech insolvence.

II. Praktická část

- Pomocí vybraných testů analyzujte testy insolvence.
- Definujte riziková místa (možnosti rizika úpadku).

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou. 4. upravené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, 301 s. ISBN 978-80-7380-568-5.

SHELLEOVÁ, Ilona. Základy insolvenčního práva. Ostrava: Key Publishing, 2008, 322 s. ISBN 978-80-87071-88-5.

SMRČKA, Luboš a PLAČEK, Jan. Insolvency 2014: Current Problems and Experiences. 1st Ed., Londýn: The London School of Economics and Political Science (LSE), 2014, 103 s. ISSN 2055-7175.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Mgr. Zuzana Fišerová**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **15. prosince 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2018**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2017

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 10.5.2018

Jméno a příjmení:

Jarota Samková

Samková

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tématem bakalářské práce je analýza testů insolvence vybraného podniku. V teoretické části jsem se nejprve zabývala vysvětlením insolvence, úpadkem a způsoby jeho řešení. Další část se týká insolvenčního řízení, jak z pohledu dlužníka, tak věřitele a vysvětlení vztahu insolvenčního a exekučního řízení. V poslední kapitole teoretické části jsou popsány testy insolvence, koho se týkají, kdo je za ně odpovědný a důvody jejich provádění. V praktické části jsem provedla analýzu testů insolvence na konkrétním vybraném podniku.

Klíčová slova:

Insolvence, testy insolvence, insolvenční řízení, dlužník, věřitel

ABSTRACT

The subject of my Bachelor's thesis is analysis of insolvency tests of a chosen company. In the theoretical part of my Bachelor's thesis I will be focusing on explaining insolvency, bankruptcy and possible ways of solving it/recovering from it. The second part of the thesis is concerning the process of insolvency (from the perspective of the debtor and from the perspective of the creditor) and is explaining relations between insolvency and enforcement proceedings. In the last chapter of the theoretical part of my Bachelor's thesis I will be describing insolvency tests, particularly who is affected by them and responsible for them and reasons for their gestion. In the practical part of my thesis I did analysis of the insolvency tests on a chosen company.

Keywords:

Insolvency, insolvency tests, insolvency proceeding, debtor, creditor

Chtěla bych poděkovat své vedoucí Ing. Mgr. Zuzaně Fišerové za vedení mé práce, cenné rady a za čas, který mi věnovala. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a blízkým, kteří mě po celou dobu mého studia podporovali.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 INSOLVENCE	12
1.1 ÚPADEK	12
1.2 ODDLUŽENÍ	12
1.3 KONKURS	14
1.3.1 Nepatrný konkurs	14
1.4 REORGANIZACE.....	15
2 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	17
2.1 VZTAH INSOLVENČNÍHO A EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ	19
2.2 ÚPADEK Z POHLEDU DLUŽNÍKA - PODNIKATELE	20
2.3 ÚPADEK Z POHLEDU DLUŽNÍKA – SPOTŘEBITELE.....	21
2.4 ÚPADEK Z POHLEDU VĚŘITELE	21
2.4.1 Uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení přihláškou.....	22
2.4.2 Uplatnění přednostní pohledávky	22
3 TEST INSOLVENCE	24
3.1 KOHO SE TÝKÁ TEST INSOLVENCE	24
3.2 DŮVODY TESTU INSOLVENCE	25
3.3 ODPOVĚDNOST ZA TESTY INSOLVENCE.....	25
3.4 PROVÁDĚNÍ TESTŮ INSOLVENCE.....	26
3.5 ROZVAHOVÝ TEST	27
3.5.1 Předlužení.....	28
3.6 TEST LIKVIDITY	28
3.6.1 Platební neschopnost.....	29
3.6.2 Hrozící úpadek	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
4 TEST INSOLVENCE VYBRANÉHO PODNIKU	31
4.1 INFORMACE O VYBRANÉM PODNIKU	31
4.2 INFORMACE K PROVEDENÍ TESTŮ INSOLVENCE.....	31
5 ROZVAHOVÝ TEST	32
5.1 ANALÝZA ROZVAHOVÉHO TESTU NA VYBRANÉM PODNIKU	32
5.2 TEST LIKVIDITY	33
5.2.1 Ukazatele likvidity	33
5.2.1.1 Běžná likvidita	34
5.2.1.2 Pohotová likvidita	34
5.2.1.3 Okamžitá likvidita.....	35
5.2.1.4 Pracovní kapitál	35
5.2.1.5 Čistý pracovní kapitál	36
5.2.2 Výkaz stavu likvidity	37
5.2.3 Bankrotní modely.....	38

5.2.3.1	Altmanova formule bankrotu (Z score)	39
5.2.3.2	Tafflerův model	39
5.2.3.3	Altmanův index Z-score pro Českou republiku.....	40
5.2.3.4	Index IN99	40
5.2.3.5	Index IN01	41
5.2.3.6	Index IN05	41
5.2.4	Bonitní modely	42
5.2.4.1	Aspekt Global Rating.....	42
5.2.4.2	Index bonity	43
5.2.4.3	Kralickův rychlý test.....	44
6	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ.....	46
	ZÁVĚR	47
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	48
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	51
	SEZNAM OBRÁZKŮ	52
	SEZNAM TABULEK.....	53

ÚVOD

Bakalářská práce na téma analýza testů insolvence vybraného podniku popisuje problematiku, která je aktuální, ale tolik ji nevnímáme, dokud se nás samotných netýká. Provádění testů insolvence bylo zavedeno kvůli ochraně věřitelů. Testy insolvence jsou důležité pro obchodní korporace, z důvodu zjištění, jestli jsou schopny plnit své závazky a mohou vyplácet dividendy a tantiémy. Současná situace insolvence v České republice je taková, že počet podaných návrhů klesá, a to od roku 2013, kdy byl počet podaných návrhů nejvyšší od zavedení insolvenčního zákona v roce 2008. Ke snížení přispěla i novela zákona insolvenčního zákona, která je platná od 1.7. 2017.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část má 3 kapitoly. První kapitola je zaměřena na vysvětlení insolvence, úpadku a jednotlivé způsoby jeho řešení, konkrétně na oddlužení, reorganizaci a konkurs. Další kapitola je věnována insolvenčnímu řízení, které je srovnáno s exekučním řízením a je charakterizováno, jak z pohledu dlužníka, tak i věřitele a jsou zde také popsány způsoby uplatnění pohledávek věřitelů. V třetí kapitole jsou charakterizovány testy insolvence, jaké jsou důvody jejich provádění, kdo za ně odpovídá a co nastane, pokud nezajistili provedení testů nebo se neřídili jejich výsledky, dále jsou zde uvedeny druhy testů insolvence.

Praktická část je rozdělena na 2 kapitoly a zabývá se samotnou analýzou testů insolvence vybraného podniku. První kapitola se věnuje rozhodnému testu, který je zpracován s pomocí informací, získaných z výroční zprávy vybraného podniku. Druhá kapitola je zaměřena na test likvidity, který je proveden na základě finanční analýzy, díky které zjistíme ukazatele likvidity, pracovní kapitál, čistý pracovní kapitál, vypracujeme výkaz stavu likvidity a provedeme analýzu bankrotních a bonitních modelů.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je informovat o insolvenční, úpadku, způsobech jeho řešení, popsat testy insolvence, jako způsob ochrany věřitelů a zanalyzovat vybraný podnik na základě testů insolvence.

Teoretická část bude vypracována pomocí literární rešerše. Po nastudování literárních a všech dalších zdrojů souvisejících s tématem práce, shrnu pomocí metody kompilace potřebné informace tak, aby na sebe logicky navazovaly. Teoretická část je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se zabývá insolvenční, úpadkem a způsoby jeho řešení. Druhá kapitola je věnována insolvenčnímu řízení z pohledu dlužníka i věřitele, vztahu insolvenčního a exekučního řízení a způsobům, jak mohou věřitelé uplatňovat své pohledávky. Poslední kapitola je zaměřena na samotné testy insolvence, je zde uvedeno, koho se týkají, kdo má za ně odpovědnost, proč se provádějí a jaké testy insolvence existují.

Praktická část se věnuje analýze testů insolvence na vybraném podniku. Nejprve bude proveden rozhodný test na základě informací z výroční zprávy. Poté bude vypracován test likvidity pomocí finanční analýzy, ve kterém budou zjištěny ukazatele likvidity, pracovní kapitál a čistý pracovní kapitál, zpracujeme výkaz stavu likvidity, a budou vypočítány bankrotní a bonitní modely z údajů vybraného podniku.

V závěru budou shrnuty všechny zjištěné informace a dány návrhy a doporučení na zlepšení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 INSOLVENCE

Insolvenčí se rozumí neschopnost plnit své závazky, protože nemáme dostatek finančních prostředků. Aby se tedy jednalo o insolvenční, musí být splněny tyto předpoklady:

- Závazky se musí týkat peněžitého plnění nikoliv věcného plnění
- Nesmí se jednat o neochotu plnit své závazky, ale o objektivní neschopnost plnění svých závazků, jinak by bylo navrženo exekuční řízení, při kterém by se dosáhlo stejného účinku.
- Je také důležité, aby závazky byly již po době splatnosti, což znamená, že již uběhl termín pro jejich splnění. Nemusí jít o závazky, na které má věřitel jakýkoli exekuční titul, tedy o závazky, které jsou většinou přisouzené soudem.
- Dle zákona musí insolvence trvat delší dobu. Pojem delší doba nebyl v právní úpravě konkurzního řízení specifikován, a proto záleželo na úvaze soudu. V soudní praxi se vycházelo z toho, že insolvence se nemohla hodnotit jen z pohledu uplynulé doby, po kterou insolvence trvá, ale bylo také nutné posoudit celkové možnosti zajištění si peněžních prostředků ke krytí závazků i do budoucnosti. Bylo nutné přihlížet i k dalším skutečnostem jako je například předmět podnikání dlužníka. (Schelleová, 2008, s. 14)

1.1 Úpadek

Úpadek vyjadřuje hospodářský stav dlužníka, tedy stav, který by mohl být podnětem k zahájení konkurzního řízení nebo také k řízení vyrovnávacímu a není kladen důraz na řízení a jeho podstatu. Pojem úpadek je tedy vzhledem ke svému pojmovému obsahu v jednom směru příliš úzký, ale v jiném naopak příliš široký. (Schelleová, 2008, s. 9)

Mezi způsoby řešení úpadku patří oddlužení, konkurs a reorganizace. Jednotlivé způsoby blíže specifikuji v následujících podkapitolách.

1.2 Oddlužení

Osobní bankrot, nebo také oddlužení je způsob řešení zadlužení pro fyzické osoby. (Smrčka, Plaček, 2014, s. 39). Jeho účelem je osvobodit dlužníka od dluhů. Existují dvě formy realizace oddlužení:

- Forma pětiletého splátkového kalendáře – V případě využití této formy se dlužníkovi ponechá jeho majetek s výjimkou majetku, ke kterému věřitelé uplatnili právo

ze zajištění, a dlužník je povinen zabavitelnou část své mzdy nebo jiného obdobného příjmu a také všechny své budoucí mimořádné příjmy, do kterých spadají i příjmy z dědictví nebo příjmy přijaté darem, rozdělovat měsíčně po dobu pěti let svým věřitelům, prostřednictvím insolvenčního správce.

- Forma zpeněžení majetkové podstaty – Majetek dlužníka, jakožto i mimořádné příjmy a dědictví, je zpeněžen insolvenčním správcem a výtěžek je rozdělen poměrně mezi věřitele. Dlužník musí v návrhu uvést všechny svůj majetek, pokud by nějaký majetek zatajil, mohlo by to vést ke zrušení oddlužení. (Insolvence–brno.cz, 2012) Dlužník může využít pro svou osobní potřebu pravidelný příjem ve formě mzdy nebo platu z pracovního poměru, pokud byl tento příjem vyplacen po schválení oddlužení. (Maršíková, 2015, s. 26)

Realizace oddlužení je možná i kombinací obou forem, díky novele insolvenčního zákona k 1.7. 2017. (Socialni-zacelnovani.cz, 2017) Po uplatnění jedné z forem oddlužení nebo jejich kombinace může dlužník požádat insolvenční soud o osvobození od dluhů. Pokud dlužník během insolvenčního řízení plnil všechny své povinnosti, tak mu bude osvobození přiznáno. Dlužník tedy bude zproštěn povinnosti uhradit věřitelům, kteří byli účastníky řízení neuspokojenou část dluhu. Vliv oddlužení se vztahuje i na věřitele, kteří se neúčastnili insolvenčního řízení, protože nepodali přihlášku své pohledávky. (Maršíková, 2015, s. 27)

Návrh na povolení oddlužení musí být podán na předepsaném formuláři, který je ke stažení na internetových stránkách www.insolvence.justice.cz. Dlužníkův podpis musí být úředně ověřen. Pokud by nebyl návrh podán na daném formuláři, jednalo by se o vadu návrhu na povolení oddlužení a insolvenční soud by dlužníka vyzval k odstranění této vady. I kdyby návrh byl podán na předepsaném formuláři, ale dlužníkův podpis by nebyl úředně ověřen, insolvenční soud by k návrhu vůbec nepřihlížel, tudíž by nezahájil insolvenční řízení. Dlužník musí doložit k návrhu na povolení oddlužení tyto přílohy:

- Seznam majetku, kde se označí jednotlivě veškerý majetek dlužníka, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů. Zvlášť se uvede veškerý ostatní majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů.

- Seznam závazků, ve kterém jsou označeny jednotlivě všechny závazky dlužníka vůči věřitelům, kteří mají právo na spokojení ze zajištění a dále veškeré jeho ostatní závazky.
- Listiny, které dokládají příjmy dlužníka za poslední 3 roky. Může se jednat například o kopii potvrzení o příjmech z pracovního poměru nebo o kopie daňových přiznání. (Maršíková, 2015, s. 27)

1.3 Konkurs

V případě konkursu se jedná o souběh věřitelů, který probíhá ve formě přihlašování pohledávek, aby se docílilo jejich uspokojení z konkurzní neboli majetkové podstaty. Výraz konkurs tedy vyjadřuje nejen to, že jde o řízení, ale také současně podstatu tohoto řízení. (Schelleová, 2008, s. 9)

V případě řešení úpadku konkursem je majetek dlužníka, který tvoří majetkovou podstatu, zpeněžen a nezáleží, jestli majetek nabyl před prohlášením konkursu nebo v jeho průběhu. Výtěžek, který byl získán zpeněžením majetku, je poměrně v rozvrhu rozdělen mezi věřitele s přihlášenými a zjištěnými pohledávkami. Po ukončení konkursního řízení, věřitelům, kteří se účastnili řízení, nezanikají neuspokojené části pohledávek. (Schelleová, 2008, s. 10)

Pokud insolvenční návrh ze strany věřitele je podán proti osobě, která je podnikatelem, musí ten, kdo je navrhovatelem složit zálohu 50 000 Kč na náklady insolvenčního řízení, pokud je tento návrh podán proti osobě, která není podnikatelem nebo je fyzickou osobou, záloha činí 10 000 Kč. Záloha se platí hned při podání návrhu, což neplatí:

- pokud návrh podává zaměstnanec nebo bývalý zaměstnanec dlužníka, jestliže uplatňuje pohledávku jen v pracovněprávních nárocích,
- když je návrh podán spotřebitelem, který uplatňuje pohledávku, která plyne ze spotřebitelské smlouvy (Insolvenční zákon č. 182/2006 Sb., §108, Zakonpro lidi.cz, 2016)

1.3.1 Nepatrný konkurs

Slouží k řešení drobných konkursů, podle velikosti majetku a množství věřitelů. Souhrnný obrat, který dlužník dosáhl za poslední účetní období před vyhlášením konkursu

nesmí být vyšší než dva miliony korun a zároveň nesmí mít dlužník více než 50 věřitelů. Jde o rychlé a účelné řešení konkursu.

Insolvenční soud může vydat rozhodnutí, že se jedná o nepatrný konkurs i bez návrhu nebo kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení. (Insolvencniprovo.eu)

1.4 Reorganizace

Reorganizace je uváděna jako způsob řešení úpadku, ale jde spíše o to, jakým způsobem se na řešení úpadku dohodnout. (Richter, 2008, s. 378) Podle insolvenčního zákona se jedná o postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování chodu dlužníkovy podniku, zajištěného opatřeními ke zlepšení hospodaření tohoto podniku podle insolvenčním soudem schváleného reorganizačního plánu, jehož plnění je průběžně kontrolováno ze strany věřitelů. (Mlíkovský, Zubáň, 2015)

Reorganizace se týká podnikatelů, jejichž celkový roční úhrn čistého obratu za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu byl roven alespoň částce 50 000 000 Kč, nebo pokud zaměstnává nejméně 50 zaměstnanců v pracovním poměru. Stačí, aby byla splněna alespoň jedna z těchto podmínek. (Maršíková, 2015, s. 203) Tyhle podmínky nemusí být splněny, pokud podnikatel předloží společně s insolvenčním návrhem nebo nejpozději do rozhodnutí o úpadku reorganizační plán, který byl přijatý alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů a alespoň polovinou všech nezajištěných věřitelů. V tomto případě hovoříme o tzv. předschválené reorganizaci, která lze charakterizovat jako reorganizace, na které se dlužník a jeho věřitelé domluví předem (ještě před zahájením insolvenčního řízení). Příprava a samotné schvalování reorganizačního plánu tedy probíhá ještě před začátkem insolvenčního řízení. (Mlíkovský, Zubáň, 2015)

Při standardní reorganizaci se nezajištění věřitelé rozdělí do skupin tak, aby v každé skupině byli věřitelé se shodným právním postavením a hospodářskými zájmy. Zajištění věřitelé tvoří každý svou skupinu. Reorganizační plán musí být schválen všemi těmito skupinami, tudíž v rámci každé skupiny musí získat většinu věřitelů, kteří mají současně alespoň polovinu výše pohledávek těch věřitelů, kteří hlasovali. Následně ještě plán podléhá schválení ze strany insolvenčního soudu, a to i v případě předschválené reorganizace. (Mlíkovský, Zubáň, 2015)

Reorganizace není přípustná, pokud dlužníkem je právnická osoba, která je:

- v likvidaci

- obchodník s cennými papíry
- osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze

Návrh na povolení reorganizace může podat dlužník nebo přihlášený věřitel. (Maršíková, 2015, s. 203) Tento návrh smí podat pouze ten, kdo je přesvědčen, že jsou nebo budou splněny podmínky, které jsou nutné ke schválení reorganizačního plánu. Náležitosti, které musí obsahovat návrh na povolení reorganizace podaný dlužníkem:

- označení dlužníka a všech osob, které jsou oprávněny za něho jednat
- dlužníkovy údaje o jeho kapitálové struktuře a majetku osob, které ho ovládají nebo s dlužníkem tvoří koncern, včetně údajů o tom, jestli ohledně některé z těchto osob neprobíhá insolvenční řízení
- způsob navrhované reorganizace (Insolvenční zákon č. 182/2006, §317, Zaky pro lidi.cz, 2016)

Při podání návrhu věřitelem musí být splněna první a třetí náležitost, druhá je uvedena, jen pokud je věřiteli známa. Pokud nejsou splněny všechny náležitosti nebo je návrh nesrozumitelný nebo nečitelný, insolvenční soud vybídne osobu, která jej podala k opravě nebo doplnění a ve stanovené lhůtě, která nesmí být delší než 7 dnů.

Dále musí dlužník přidat také seznam majetku a závazků, případně prohlášení o změnách, ke kterým došlo v mezidobí v porovnání se seznamy, které již v insolvenčním řízení dříve předložil. (Insolvenční zákon č. 182/2006, §317, 2016)

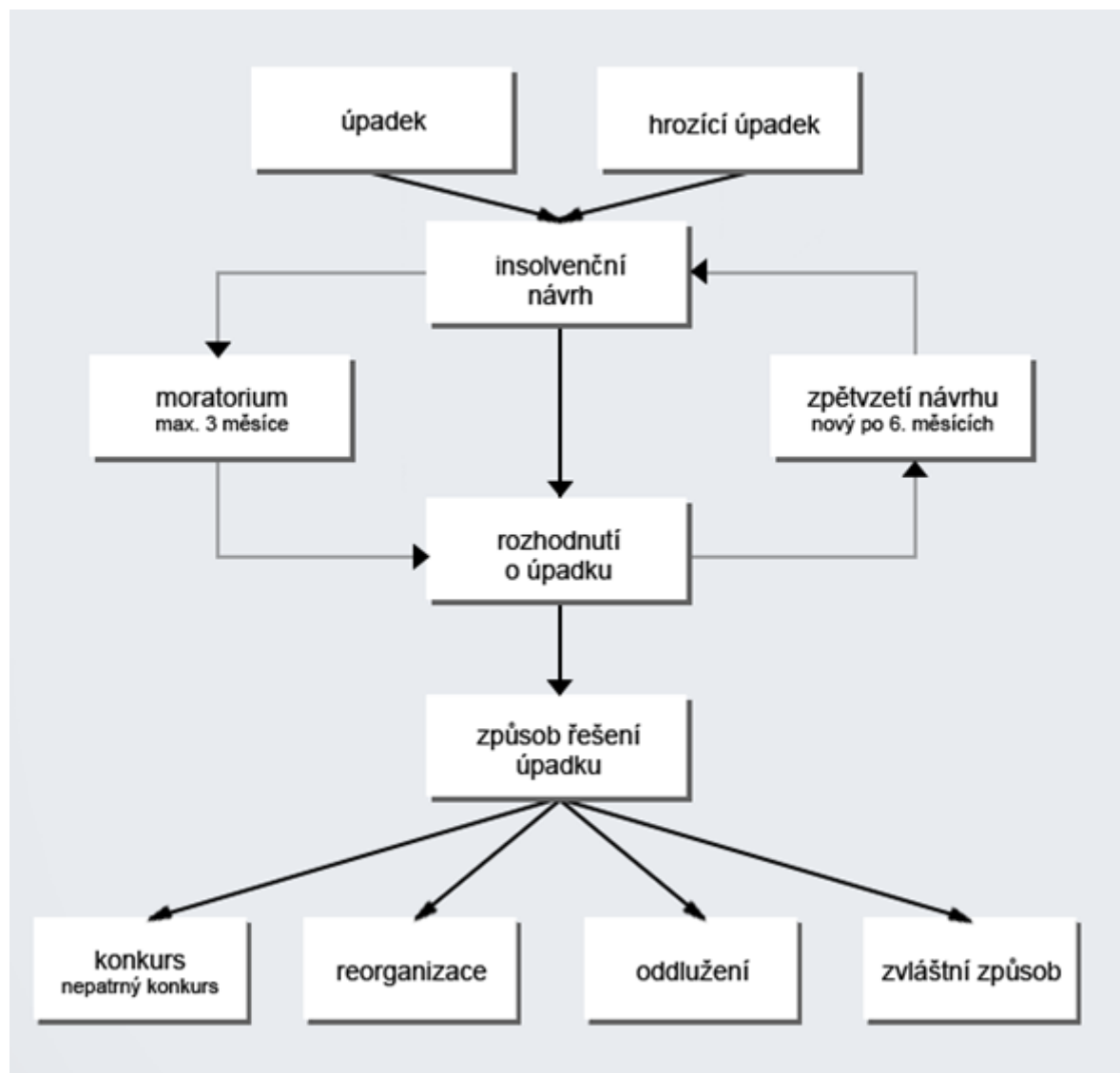

2 INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ

Insolvenční řízení je řízení před insolvenčním soudem, předmětem je dlužníkův úpadek anebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Nejprve soud učiní rozhodnutí, zda jsou splněny podmínky pro řešení majetkových problémů dlužníka tím, že rozhodne o úpadku, následně se rozhodne o způsobu řešení úpadku. (Bussinesinfo.cz, 2017)

Průběh insolvenčního řízení:

Obrázek 1 – Insolvenční řízení, zdroj: (Bussinesinfo.cz, 2017)

Mezi zásady insolvenčního řízení patří:

- Insolvenční řízení musí být vedeno takovým způsobem, aby žádný účastník nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a bylo dosaženo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů.
- Jsou – li věřitelé podle insolvenčního zákona ve stejném nebo obdobném postavení, tak mají v insolvenčním řízení stejné možnosti.
- Práva věřitelů, které nabyli v dobré víře před zahájením řízení, není možné omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce, pokud nestanoví zákon jinak.
- Věřitelé mají povinnost vyvarovat se jednání směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení. (Bussinesinfo.cz, 2017) Výjimkou je podle §183 odst. 2, pokud věřitel uplatní pohledávku přihláškou. (Insolvenční zákon č. 182/2006, §183, 2016)

Insolvenční řízení je možné zahájit pouze na návrh a zahajuje se dnem, kdy věcně příslušnému soudu přijde insolvenční návrh. Pokud je návrh podáván v listinné podobě, musí být úředně ověřen podpis osoby, která jej podala. Je-li podání v elektronické podobě, je nutné připojit uznávaný elektronický podpis. Insolvenční návrh je také možné podat pomocí datové schránky. Jestliže je zřizována datová schránka ze zákona, tak tyto osoby mají povinnost podávat insolvenční návrh do datové schránky soudu nebo v elektronické podobě s elektronickým podpisem. Pokud je návrh podepsán jen zástupcem insolvenčního navrhovatele, kterému byla udělena procesní právní moc, musí být přiložená procesní právní moc opatřena úředně ověřeným podpisem nebo elektronickým podpisem. Stejně se musí postupovat, jestli za insolvenčního navrhovatele, kterým je právnická osoba, jedná jeho zaměstnanec, kterému to uložil statutární orgán, nebo kdyby oprávněná osoba podle §390a odst. 1 nebo 2 insolvenčního zákona, na základě plné moci, podala insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení. (Bussinesinfo.cz, 2017)

Návrh na zahájení insolvenčního řízení může podat:

- Osoba, která je dlužníkem
- Osoba, která je oprávněná za dlužníka podle § 390a odst. 1 insolvenčního zákona v případě, že dojde k insolvenčnímu návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení
- Osoba, která je věřitelem (Bussinesinfo.cz, 2017)

Od 1. 7. 2017 může být insolvenční návrh, který je spojen s návrhem o povolení oddlužení být podán a sepsán pouze oprávněnými osobami, kterým je toto právo insolvenčním zákonem přiděleno, což jsou advokáti, notáři, soudní exekutoři (pokud nevedou proti majetku dlužníka exekuční řízení), insolvenční správci, akreditované osoby. Tyhle osoby pouze insolvenční návrh sepisují a podávají jej v zastoupení dlužníka, ale nejsou už automaticky zástupci dlužníka v insolvenčním řízení. Nová je také od 1. 7. 2017 výše odměny pro oprávněné osoby, v souvislosti se sepisem a podáním insolvenčního návrhu, který je spojen s návrhem na povolení oddlužení, tato odměna činí 4 000 bez DPH. V odměně je již obsažená náhrada nákladů, které jsou spojeny se sepisem a podáním návrhu. Tato odměna nenáleží akreditovaným osobám. (Bussinesinfo.cz, 2017)

2.1 Vztah insolvenčního a exekučního řízení

Dlužníci se v některých situacích chrání před exekucí jejich majetku insolvenčním řízením, protože jakmile je zahájeno insolvenční řízení není možné vykonat nařízenou exekuci nebo výkon rozhodnutí.

Vztah insolvenčního a exekučního řízení je v §109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona. Tam je uvedeno, že výkon rozhodnutí nebo exekuce, která by se vztahovala na majetek, který má v držení dlužník a také na majetek, který patří do majetkové podstaty, je možné nařídit či zahájit, ale není možné jej provést. Výjimkou jsou pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky, které jsou postavené na stejnou úroveň. V případě těchto pohledávek je možné vést nebo vykonat výkon rozhodnutí nebo exekuci na základě vydání rozhodnutí insolvenčního soudu dle ustanovení §203 odst. 5.

Insolvenční řízení má přednost před exekučním řízením, protože pokud je zahájeno insolvenční řízení a jedná se o kolektivní řízení, tak jsou osobní práva, která se uskutečňují v exekučním řízení vystřídána kolektivními právy všech věřitelů dlužníka a věřitel, který šel osobní cestou, má povinnost podvolit se pravidlům, které určuje kolektivní insolvenční řízení. Věřitel by si měl tedy rozmyslet, jestli podstoupí zdlouhavé nalézací a pak i exekuční řízení nebo zvolí insolvenční řízení, pokud jeho dlužník splňuje všechny vlastnosti úpadku. (Kartner, Kovářová, 2015)

Hlavním rozdílem mezi insolvenčním a exekučním řízením je, že exekuční řízení je charakterizováno individuálností a insolvenční řízení univerzálností. To znamená, že exe-

kuční řízení je směřováno proti jednomu věřiteli, ale insolvenční řízení je směřováno proti všem věřitelům jednoho dlužníka, kteří se do řízení přihlásí. (Schelleová, 2008, s. 12)

2.2 Úpadek z pohledu dlužníka - podnikatele

Prvním znakem úpadku je mnohost věřitelů. Insolvenční zákon předpokládá, že dlužník má více věřitelů, nejméně tedy dva. Výše závazků dlužníka k těmto věřitelům není rozhodující. Není dokonce ani potřeba, aby výše závazku byla přesně vyčíslena, stačí, že je nepochybné, že závazek dlužníka vůči věřiteli v nějaké výši existuje. (Maršíková, 2015, s. 38)

Dlužník, pokud je právnickou osobou nebo fyzickou osobou (podnikatelem) je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu potom, co se dozví o svém úpadku. Dále je dlužník povinen podat insolvenční návrh pokud, byl pravomocně zastaven výkon usnesení prodejem jeho podniku nebo exekuce, protože cena, majetku, která náleží k podniku, nepřevyšuje výši závazků náležejících k podniku, což neplatí, pokud má dlužník ještě další podnik. Insolvenční návrh jsou povinni podat také zákonní zástupci dlužníka, jeho statutární orgán a likvidátor dlužníka, pokud je právnickou osobou v likvidaci. Insolvenční navrhovatel může vzít návrh zpět do doby vydání rozhodnutí o úpadku nebo do nabytí právní moci jiného rozhodnutí o insolvenčním návrhu. Pokud vezme svůj návrh zpět věřitel, může tentýž návrh pro stejnou pohledávku podat až po 6 měsících ode dne, kdy tak učinil. (Maršíková, 2015, s. 40)

Pokud osoby, které byly povinny podat insolvenční návrh jménem dlužníka tuto povinnost nesplní, odpovídají věřitelům dlužníka za škodu nebo jinou újmu, která tak věřitelům vznikne. Je-li věřitelům již v průběhu insolvenčního řízení zřejmé, že jejich zjištěná pohledávka nebude zcela uspokojena a jsou přesvědčeni, že osoby oprávněné podat insolvenční návrh porušili svou povinnost, mohou se vůči těmto osobám žalobou domáhat u insolvenčního soudu o náhradu takto vzniklé škody. Tuto žalobu mohou věřitelé podat až po skončení insolvenčního řízení, protože až tehdy jim bude známa skutečná výše škody. (Maršíková, 2015, s. 40-41)

2.3 Úpadek z pohledu dlužníka – spotřebitele

I zde platí, že prvním znakem úpadku je mnohost věřitelů. Další podmínky jsou stejné, jako u dlužníka podnikatele.

Dlužník – spotřebitel nemá povinnost podat návrh na zahájení insolvenčního řízení, pokud zjistí svůj úpadek. Insolvenční návrh, který je často spojen s návrhem na povolení oddlužení podá většinou pod tlakem exekuce a soudních výkonů rozhodnutí prováděných na jeho majetek, aby si našel před tímto vymáháním pohledávek ochranu. (Maršíková, 2015, s. 24)

2.4 Úpadek z pohledu věřitele

Věřitel podá insolvenční návrh, který je adresovaný insolvenčnímu soudu. Kromě obecných náležitostí musí návrh obsahovat řádné označení navrhovatele, tedy věřitele, a dlužníka. Pokud je věřitel nebo dlužník fyzická osoba, musí být uvedeno jméno, příjmení a bydliště, v případě, že je podnikatelem, musí být navíc uvedeno i identifikační číslo. I když to zákon neukládá, je lepší zejména u dlužníka uvést také rodné číslo, pokud ho navrhovatel zná. U právnické osoby se musí uvést název nebo obchodní firma, sídlo a identifikační číslo. (Maršíková, 2008, s.83)

V insolvenčním návrhu je věřitel povinen osvědčit svou aktivní legitimaci k podání tohoto návrhu, aby prokázal, že je věřitelem dlužníka a že má vůči němu pohledávku, která je po splatnosti alespoň 30 dnů. Pokud věřitel neprokáže, že má vůči dlužníkovi pohledávku, tak bude insolvenční návrh zamítnut, aniž by soud přistoupil ke zkoumání úpadkové situace dlužníka.

Jelikož je znakem úpadku mnohost věřitelů, musí tedy věřitel v insolvenčním návrhu uvést ještě nejméně jednoho věřitele a také údaje o jeho pohledávce, aby bylo zřejmé, o jakou pohledávku se jedná, v jaké výši a jak dlouho je tato pohledávka po době splatnosti. Věřitel by měl toto tvrzení o dalším věřiteli osvědčit, což může udělat například prohlášením daného věřitele, i když to insolvenční zákon výslovně nevyžaduje.

Pokud má věřitel pohledávku po splatnosti méně než 3 měsíce, musí navrhovatel prokázat, že dlužník není schopen hradit své závazky a tím pádem je v úpadku. Tuhle povinnost nemá, pokud má věřitel pohledávku po splatnosti více než 3 měsíce, protože v takovém případě ze zákona přichází na řadu vyvratitelná domněnka úpadku dlužníka a na

dlužníkovi bude, aby svou aktivitou v průběhu insolvenčního řízení vyvrátil domněnku úpadku. (Maršíková, 2015, s. 83)

Insolvenční návrh musí být opatřen datem a podepsaný osobou, která je oprávněna za věřitele jednat, podpis musí být úředně ověřen, protože jinak by se k insolvenčnímu návrhu vůbec nepřihlíželo. Pokud je navrhovatel zastoupen advokátem nebo pověřeným pracovníkem, musí být ověřený podpis na insolvenčním návrhu, ale i na plné moci nebo pověření. (Maršíková, 2015, s. 84)

2.4.1 Uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení přihláškou

Když insolvenční návrh podává věřitel, tak první přihláškou pohledávky je právě přihláška tohoto věřitele, protože je povinnou přílohou insolvenčního návrhu. Přihlášku své pohledávky musí dodat také věřitel, který podává insolvenční návrh za předpokladu, že má za dlužníkem takovou pohledávku, která se v insolvenčním řízení jinak přihláškou neuplatňuje, například pokud podává insolvenční návrh zaměstnanec dlužníka z důvodu nezaplacených mzdových nároků. (Maršíková, 2015, s. 92)

Věřitelé mohou podávat přihlášky od zahájení insolvenčního řízení, doporučuje se, aby přihlášku podali až po rozhodnutí o úpadku, protože by se mohlo stát, že v zahájeném řízení nebude o úpadku dlužníka rozhodnuto. Lhůta pro podání přihlášky je 2 měsíce, v případě oddlužení pouze 30 dnů. Pokud nejsou lhůty dodrženy, tak se k přihlášce nepřihlíží, insolvenční soud, takovou přihlášku odmítne. (Maršíková, 2015, s. 92)

Přihláška se podává na předepsaném formuláři, který se dá bezplatně stáhnout na stránkách www.insolvenzni-zakon.cz. Podává se u insolvenčního soudu ve dvou vyhotoveních, podpis věřitele nemusí být úředně ověřen. Přihlášku je možné podat také prostřednictvím datové schránky. (Maršíková, 2015, s. 98)

K přihlášce je nutné přiložit kopii smluv, soudních nebo jiných rozhodnutí a ostatních listin, které dokládají údaje uvedené v přihlášce. Právnícká osoba musí prokázat svou existenci, například výpisem z obchodního rejstříku. V případě, že je věřitel zastoupen, musí být k přihlášce přidána také plná moc, která je udělená zástupci. (Maršíková, 2015, s. 103)

2.4.2 Uplatnění přednostní pohledávky

Nositel pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavené se musí obrátit se žádostí o zaplacení na osobu s dispozičním právem. Pokud tato osoba ne-

bude mít pochybnosti o existenci uplatněné pohledávky a bude mít dost finančních prostředků, může takovou pohledávku uspokojit, nepotřebuje k tomu souhlas insolvenčního soudu. (Maršíková, 2015, s. 105-106)

Rozlišujeme pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené. Příkladem pohledávky za majetkovou podstatou může být například náhrada hotových výdajů a odměna znalce, který byl jmenován insolvenčním soudem se záměrem ocenění majetkové podstaty, příkladem pohledávky, která je postavená na roveň pohledávek za majetkovou podstatou může být pohledávka účastníka vyplývající z penzijního připojištění se státním příspěvkem. (Insolvenční zákon č. 182/2006, §168 a §169, 2016)

Podle zákona neexistuje žádná lhůta pro uplatnění přednostní pohledávky, nicméně by věřitel neměl s uplatněním této pohledávky váhat. (Maršíková, 2015, s. 108)

3 TEST INSOLVENCE

Test insolvency může být aplikován v řadě situací. Korporace jsou tříděny do dvou skupin, na zdravé a na tzv. nemocné, které jsou ohrožené insolvencí. Podle §40 zákona o obchodních korporacích manažeři nesmí vyplácet zisk nebo jiné prostředky z vlastních zdrojů, pokud by tím mohli způsobit korporaci úpadek.

Testy insolvency představují prostředek ochrany věřitelů. Jde o ochranu, která by měla směřovat k tomu, aby korporace byly schopné platit své dluhy, nepřiváděly své věřitele do druhotné platební neschopnosti a také, aby neohrožovaly činnost hospodářského styku. Pokud je výsledek testu pozitivní, tak i když společníci schválí rozdělení zisku, manažeři nesmí vyplatit dividendy ani tantiémy.

Funguje jako filtr, který pouští do světa pravidel korporátního práva pouze zdravé společnosti a společnosti, které tímto filtrem neprojdou, podrobí přísnějšímu režimu. (Žižlavský, 2016)

3.1 Koho se týká test insolvency

Test insolvency má speciální význam pro tyto skupiny:

- Manažeři – členové statutárních a kontrolních orgánů obchodních společností mají ze zákona povinnost provádět testy insolvency, a to minimálně jednou za rok
- Akcionáře nebo společníky – pokud uplatňuje někdo svůj zájem jako vlivná nebo ovládající osoba, což obvykle je společník, tak soud může rozhodnout v případě pozdějšího úpadku na podnět insolvenčního správce nebo věřitele o tom, že osobně ručí za všechny závazky korporace
- Banky a ostatní věřitele – čím větší má věřitel pohledávku, tím větší má většinou zájem o testování finančního zdraví korporace dlužníka, zajímá se tedy o informace, které mají vliv na dobytost jeho pohledávky. Všichni věřitelé jsou motivováni vyrovnáním svých pohledávek. Obzvlášť banky mají reálnou možnost ovlivnit jednání korporátních dlužníků a směřovat je v jejich těžkých dobách k finančním a jiným podobám restrukturalizace. Banky, kampeličky a některé ostatní organizace mají povinnost provádět testování finanční situace svých korporátních dlužníků minimálně jednou za rok (Insolside.cz, 2018)

3.2 Důvody testu insolvence

Dříve byl systém rozdělování finančních prostředků korporace společníkům zakládán výhradně na rozvahovém testu. Ten vycházel z toho, že v důsledku rozdělování finančních prostředků na společníky samotný majetek dané obchodní společnosti nesmí být nižší než výše jejích závazků. Tato hypotéza bezprostředně závisela na základním kapitálu korporace a jejímu uchovávání účetních dokumentů, konkrétně tedy na rozvahovém testu, který jen posuzoval hodnotu dlužníkovy majetku oproti výši jeho závazků. (Horká, 2015)

Důvodem zavedení testu insolvence je posílení ochrany korporace a jejích věřitelů.

	KDO	VŮČI KOMU	PROČ
1	manažeři	akcionáři, společníci, členové orgánů	výplata dividendy, tantiémů § 40 ZOK
2	banky	regulátor (ČNB), akcionáři	kategorizace pohledávek § 81 vyhl. č. 163/2014 Sb.
3	věřitelé	dlužník	je efektivní litigace? (náklady x dobytost)
4	věřitelé	dlužník	insolvenční návrh § 103 IZ
5	věřitelé	členové orgánů korporací	náhrada škody § 99 IZ
6	věřitelé, správce	členové orgánů, ovládající a vlivné osoby	ručení za závazky korporace § 68 ZOK
7	správce	členové orgánů korporací	vydání prospěchu z výkonu funkce § 62 ZOK
8	správce	druhá strana smlouvy s dlužníkem	vydání plnění z úkonů §§ 240 až 242 IZ

Tabulka 1 – Důvody použití testu insolvence, (Žižlavský, 2016)

3.3 Odpovědnost za testy insolvence

S aktivy korporace zacházejí manažeři, obzvlášť členové představenstev akciových společností, jednatelé společností s ručením omezeným a předsedové družstev. Tito všichni mají ze zákona povinnost provádět testy insolvence nejméně jednou za rok před rozdělením zisku, ale i v ostatních případech. Musí si pořád zodpovídat otázku, jestli spravují zdravou společnost nebo společnost, která je ohrožena úpadkem. (Žižlavský, 2016)

Pravidlo správy korporací vytváří právní hypotézu, že manažeři, kteří v rozporu se zákonem souhlasili, že se podíly na zisku vyplatí, tak nejednali s péčí řádného hospodáře.

Pokud v pozdější době dojde k úpadku korporace, ručí za její závazky, jestliže dříve nezajistili realizaci testu insolvence nebo se neřídili jeho výsledkem. (Žižlavský, 2016)

3.4 Provádění testů insolvence

Interní testy insolvence také představují ochranu manažerů v případech, kdy po nich věřitelé uplatňují požadavek na náhradu škody, které byly způsobené opožděným podáním insolvenčního návrhu. Slouží také pro vnější testování cizích korporací.

Věřitelé testy používají, pokud se rozhodují, jestli zahájí soudní spor, jestli podají věřitelský insolvenční návrh nebo jestli využijí nároky proti manažerům dlužníka. Banky testují finanční zdraví svých korporátních dlužníků se záměrem rozřídění pohledávek. Insolvenční správci využívají tzv. zpětné testy insolvence jako pomůcku, dle které stanoví okruh manažerů a dalších osob, vůči kterým uplatňují nároky na vydání plnění do majetkové podstaty. (Žižlavský, 2016)

S testem insolvence se setkáváme jak v případě zdravé korporace v rámci dividendové politiky, tak v rámci rozhodování výkonného orgánu v šedé zóně společnosti, tedy v situaci, kdy je společnost na okraji platební neschopnosti a objevuje se zde riziko úpadku. Test insolvence může najít své využití u upadnuvší korporace, kdy je v následujícím insolvenčním řízení dokazována jeho aplikace. (Horká, 2015)

Členové orgánu společnosti mají povinnost v rámci vykonávání své funkce kontrolovat a vyhodnocovat skutečný objem finančních prostředků korporace, závazků a jiných aktuálních skutečností a v souvislosti se zjištěnými skutečnostmi provést všechny potřebné a rozumně předvídatelné kroky. Jedním z nástrojů sledování finanční situace korporace je test insolvence, který podává vhodný podklad pro zjištění finanční stability společnosti a eventuální rozhodnutí o podání insolvenčního návrhu.

Prověření řádného vykonání testu insolvence se nabízí i u upadnuvší společnosti v rámci insolvenčního řízení. Absence řádného vykonávání testu insolvence statutárním orgánem může vést k tomu, že soud může rozhodnout o jeho diskvalifikaci dle §63 a násl. ZOK. Pokud dojde k rozhodování o vyloučení člena statutárního orgánu obchodní společnosti v úpadku, tak se řízení zahájí ex officio neboli z moci úřední a soud vydá kladné rozhodnutí, jestliže je souvislost mezi úpadkem a počínáním dotčeného statutára. Doba vyloučení je 3 roky. (Horká, 2015)

S testem insolvence se dále setkáváme při ručení člena statutárního orgánu v případě úpadku obchodní společnosti. Dle zákona se mají členové statutárních orgánů snažit odvrátit úpadek své společnosti, ale ne pouze v rámci dividendové politiky. Lze tedy říct, že členové statutárních orgánů mají povinnost použít test insolvence pravidelně, nejen v rámci procesu, kdy se rozhodují o rozdělování majetku podle rozhodnutí nejvyššího orgánu společnosti, ale zároveň i v případě běžného výkonu své funkce. Pokud poruší povinnost odvracet úpadek společnosti, tak porušil i povinnost řádného hospodáře. (Horká, 2015)

Každá obchodní společnost je specifická, a proto nemůže být poskytnut skutečný seznam opatření, která by mohla vést k zabránění úpadku. K zabránění úpadku obchodní společnosti mohou pomoci nejen každodenní transakce, jako je třeba nakupování a prodávání výrobků, ale také opatření k odvrácení úpadku, například překlenovací úvěr. Samozřejmě je také možné, že dojde k případu uzavření obchodu, který by přesahoval rámec obvyklého podnikatelského působení, což by představovalo výhodnou šanci, která by vedla ke zlepšení finanční situace. (Horká, 2015)

Při testování jsou důležité tyto okolnosti obchodní společnosti:

- Jestli má obchodní společnost závazky, které jsou po splatnosti 30 popřípadě 90 dnů. Pokud takové závazky má, tak jestli je schopná je plnit.
- Pokud její majetek má vyšší hodnotu než souhrnný objem splatných i nesplatných závazků.
- Jestli je součet výsledků hospodaření v minulém období (pokud se jedná o roční test, tak se vychází z výsledku hospodaření minulých let a v současném období (v případě ročního testu se jedná o poslední rok) kladný nebo záporný.
- Má-li vlastní kapitál, který má vyšší hodnotu než základní kapitál – tahle podmínka platí pouze pro akciové společnosti, kde se počítá s ochranou věřitelů, v případě základního kapitálu. (Kontoslužba.eu, 2015)

3.5 Rozvahový test

Rozvahový test neboli také test předlužení posuzuje, výši majetku dlužníka proti výši jeho závazků, dluhů. Rozvahový test se používá při úpadku formou předlužení. (Kontoslužba.eu, 2015)

3.5.1 Předlužení

Dlužník je předlužen, pokud má více věřitelů. Předlužení je stav, kdy pasiva dlužníka jsou vyšší než dlužníková aktiva, zatímco pasiva jsou souhrnná hodnota dlužníkových závazků, tak aktiva jsou souhrnnou hodnotou majetku. (Schelleová, 2001, s. 4)

Při určování hodnoty majetku dlužníka se bere ohled i na další správu jeho majetku, eventuálně na další provozování dlužníka podniku, pokud jde s ohledem na všechny skutečnosti důvodně očekávat, že dlužník bude smět pokračovat v provozování podniku a správě svého majetku. Zohledňovány jsou očekávané výnosy dlužníka v budoucnosti. Když se určuje, jestli se jedná o předlužení, tak se na rozdíl od insolvence neberou v úvahu pouze dlužníkovy peněžité závazky, ale také celkovou výši dlužníka majetku. (Schelleová, 2008, s. 17)

Dlužník, který podniká a vede si účetnictví, je schopný dostát svým peněžitým závazkům, pokud rozdíl mezi hodnotou dlužníkových peněžitých závazků, které jsou splatné, a hodnotou peněžních prostředků, kterými disponuje je menší než desetina hodnoty jeho splatných závazků. Nebo jestliže výhled vývoje likvidity nasvědčuje, že mezera krytí bude klesat pod desetinu hodnoty dlužníkových závazků v době, na kterou se tento výhled likvidity sestavuje. (Schelleová, 2008, s.17) Mezera krytí vyjadřuje rozdíl mezi splatnými peněžitými závazky a disponibilními prostředky. (Schaffer-partner.cz, 2017)

Úpadek ve formě předlužení je omezen pouze na fyzické osoby, které jsou podnikateli, a právnické osoby. Rozšíření na platnost obecnou, tedy i na fyzické osoby, které podnikateli nejsou a v minulosti ani nikdy nebyly, by z praktického hlediska nemělo význam, protože může jít pouze o osoby, které povinně vedou účetnictví. (Schelleová, 2008, s. 17)

3.6 Test likvidity

Test likvidity neboli také test platební neschopnosti se používá v případě úpadku pro platební neschopnost. Svědčí o tom, jestli je dlužník schopný hradit své dluhy neboli závazky v pořadí, jak jsou splatné, takže v podstatě, jestli jsou dlužníková likvidní aktiva v potřebné výši ke splacení splatných závazků. (Kontoslužba.eu, 2015)

K provedení testu likvidity se využívají ukazatele likvidity, se kterými souvisí pracovní kapitál a čistý pracovní kapitál, dále lze využít také výkaz stavu likvidity, bankrotní a bonitní modely.

3.6.1 Platební neschopnost

Úpadek ve formě platební neschopnosti závisí na délce platební neschopnosti. Aby byla přesně stanovena doba, kdy se jedná o úpadek formou platební neschopnosti, tak se zavedl konkrétní časový úsek, a to delší než 30 dní po lhůtě splatnosti peněžitých pohledávek. Je potřeba, aby se krizové situace řešili neprodleně a aby bylo hned jasné, odkdy je povinnost podání insolvenčního návrhu. Zároveň se posiluje právní jistota v právních vztazích věřitelů a dlužníků, co se týče větší předvídatelnosti při rozhodování insolvenčního soudu v řešení otázky, jestli je dlužník v úpadku ve formě platební neschopnosti. (Schelleová, 2008, s. 15)

Pokud dojde k úpadku pro platební neschopnost dlužníka, když dlužník otálí s placením minimálně dvou svých peněžitých závazků dvěma odlišným věřitelům po delší dobu než 3 měsíce, tak se přenáší na dlužníka ve formě vyvratitelné právní domněnky, břemeno prohlášení a břemeno důkazní co do dlužníkovy způsobilosti své závazky dodržet. V praxi se totiž ukázalo, že velkou vypovídací hodnotu o dlužníkově platební neschopnosti má právě období, ve kterém dlužník otálí s placením svých závazků. V tomto případě není jisté, zda dlužník nepřistupuje k hrazení svých splatných závazků z jiného důvodu než proto, že není schopen své závazky plnit. Můžeme však po dlužníkovi vyžadovat, aby nesl břemeno prohlášení a břemeno důkazní o skutečnosti, že závazky s jejichž placením otálí je schopen platit. (Schelleová, 2008, s. 15)

3.6.2 Hrozící úpadek

O hrozící úpadek se jedná, pokud lze se zřetelem ke všem skutečnostem důvodně předpovídat, že dlužník nebude schopný v řádném termínu plnit převážnou část svých peněžitých závazků. (Schelleová, 2008, s. 18)

Dlužník nebo osoba, která je oprávněná za dlužníka (nejedná se však o věřitele) může předložit návrh na zahájení insolvenčního řízení nejen v případě, že se dlužník dostal do úpadku, ale i v případě, že dlužníkovi úpadek teprve hrozí. (Bussinesinfo.cz, 2017)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 TEST INSOLVENCE VYBRANÉHO PODNIKU

V praktické části se budu zabývat analýzou testů insolvence na vybraném podniku. Z důvodu zachování anonymity bude v této práci podnik vystupovat nikoliv pod svým jménem, ale jen pod pojmem vybraný podnik, některé údaje o podniku budou pozměněny a čísla z výroční zprávy budou přepočítány koeficientem. Hlavním zdrojem pro mě bude výroční zpráva vybraného podniku.

4.1 Informace o vybraném podniku

Vybraný podnik byl založen 11. prosince 2001 a jeho sídlo je v Uherském Brodě. Byl založen pěti zakladateli jako akciová společnost. Základní kapitál byl složen ve výši 2 miliony korun českých a byl rozdělen mezi všechny zakladatele na stejný počet akcií. Statutárním orgánem je představenstvo, dalším orgánem je valná hromada a dozorčí rada. Všichni zakladatelé jednali za podnik osobně a zakladatelskou smlouvu také osobně podepsali.

Vybraný podnik se zaměřuje na více činností. Například na koupě zboží za účelem dalšího prodeje, silniční motorovou dopravu nákladní, zprostředkovatelskou činnost v oblasti obchodu a služeb, výrobu, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Hlavním cílem je vytváření zisku.

4.2 Informace k provedení testů insolvence

Informace potřebné k provedení testů insolvence budou čerpány z účetní závěrky, a tedy konkrétně z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a popřípadě i z přílohy.

K provedení testu likvidity budu potřebovat vypracovat ukazatele likvidity, pracovní kapitál, čistý pracovní kapitál, výkaz stavu likvidity, bonitní a bankrotní modely, které přímo aplikuji na vybraný podnik, abych zjistila finanční zdraví podniku.

5 ROZVAHOVÝ TEST

Jak již bylo řečeno, jedním z testů insolvence je rozvahový test. Je založen na dvou podmínkách:

- vlastní kapitál nesmí být nižší než základní kapitál
- částka, která tvoří podíl na zisku, nesmí být vyšší než zisk, který byl dosažen v posledním období, ke kterému se přičte nerozdělený zisk minulých let a odečte ztráta minulých let

Rozvahový test je docela známý v České republice. Bohužel je i hodně kritizován, což lze shrnout hned v několika bodech:

- rozdělení zisku je silně spojeno s účetnictvím, které v zásadě slouží zcela jiným cílům
- s tím mohou souviset třeba problémy se způsobem oceňování majetku (historické ceny by mohly podstatně zkreslit hodnotu majetku podniku
- může to vést k odlišnému zacházení se společnostmi, které právně vznikl závazek, a společnostmi, u které se sice dá velmi pravděpodobně předpokládat vznik závazku, ale právně jí ještě závazek nevznikl
- i když by společnost měla dokonalé účetnictví, které by přímo podávalo informace o hodnotě majetku a výši jejich závazků, tak i přesto je účetní závěrka jen statistický údaj v čase, který nic nevyovídá o její budoucnosti, tedy o tom, že je schopná plnit své závazky
- rozhodný test tedy přispívá k tomu, že v některých situacích nemůže solventní společnost legálně rozdělovat majetek, ale v opačném případě jiná společnost, která není solventní, může rozdělovat majetek
- základní kapitál, který je chápán jako historický příspěvek společníků, který vkládají do společnosti, nesouvisí vůbec se skutečnou schopností společnosti neskončit v insolvenzi, takže tohle pojetí nemůže plnit svůj účel (Kříž, 2012)

5.1 Analýza rozvahového testu na vybraném podniku

Nyní provedu analýzu rozvahového testu na mém vybraném podniku. Informace, které potřebuji k rozvahovému testu, jsou:

- Vlastní kapitál činí 13 049 tis.,

- základní kapitál činí 8 958 tis.
- Podíly na zisku 0
- Výsledek hospodaření za poslední období činí 3 950 tis.
- Ztráta z minulých let je ve výši 2 240 tis.
- Zisk z minulých let je 0 (Výroční zpráva vybraného podniku z roku 2016)

Výsledek hospodaření za poslední účetní období 3 950 tis. – ztráta z minulých let 2 240 tis.
= 1 710 tis.

První podmínku, tedy že vlastní kapitál nesmí být nižší než základní kapitál, můj vybraný podnik splňuje. Jelikož je podíl na zisku 0, tak je splněna i druhá podmínka, že částka podílu na zisku nesmí být vyšší než rozdíl výsledku hospodaření za poslední účetní období upravený o zisk a ztrátu z minulých let.

5.2 Test likvidity

Jak již bylo řečeno, test likvidity nám ukazuje, jestli jsme schopni hradit své závazky v pořadí, jak jsou splatné.

5.2.1 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje, jestli jsme schopni majetek přeměnit na peněžní prostředky, abychom mohli plnit svoje závazky.

Ukazatele likvidity nám ukazují, v jakém rozsahu oběžná aktiva firmy v různé podobě pokrývají krátkodobé závazky. Udávají nám, kolikrát by podnik mohl zaplatit své krátkodobé závazky, tím, že přemění oběžná aktiva na peníze. Jedná se tedy o hodnocení krátkodobého finančního stavu podniku.

Obecně lze ukazatele likvidity vyložit takto:

- nízké hodnoty svědčí o malé schopnosti platit své krátkodobé závazky
- velmi vysoké hodnoty mohou znamenat neefektivní hospodaření
- optimální nejsou tedy ani nízké a ani vysoké hodnoty
- každý ukazatel má stanoven optimální rozmezí (Febmat.com, 2016)

5.2.1.1 Běžná likvidita

Vzorec pro běžnou likviditu je oběžná aktiva/krátkodobé závazky. Nevýhody tohoto ukazatele:

- každá část oběžného majetku je jiným způsobem likvidní a vzorec běžné likvidity tohle nebere v úvahu
- vzorec nebere v úvahu odlišnou splatnost pohledávek a závazků
- v odvětvích, kde firmy musí mít velké množství zásob, nedává smysl, u obchodních firem je tedy lepší využít pohotovou nebo okamžitou likviditu (Febmat.com, 2016)

Informace potřebné k běžné likviditě:

- Oběžná aktiva 22 763 tis.
- Krátkodobé závazky 26 801 tis. (Výroční zpráva vybraného podniku z roku 2016)

$$22\,763/26\,801 = 0,85$$

Běžná likvidita vybraného podniku tedy nedosahuje optimálního rozmezí 1,5-2. (Febmat.com, 2016) V odvětví dosahuje běžná likvidita 1,56 pro rok 2016. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, tabulka pro finanční analýzu, 2017)

5.2.1.2 Pohotová likvidita

Pohotová likvidita nám ukazuje, kolikrát podnik může uhradit své krátkodobé závazky, v případě přeměny krátkodobých pohledávek a finančního majetku na peníze. Tento ukazatel od oběžných aktiv odečte zásoby, které jsou nejméně likvidní částí, popřípadě dlouhodobé pohledávky. Proto je vyhovující v odvětvích, kde podniky musí držet velké množství zásob.

Vzorec pohotové likvidity může být vyjádřen buď jako (finanční majetek + krátkodobé pohledávky) /krátkodobé pohledávky nebo jako (oběžná aktiva – zásoby – dlouhodobé pohledávky) /krátkodobé závazky. (Febmat.com, 2016)

Informace k pohotové likviditě:

- Oběžná aktiva 22 763 tis.
- Zásoby 11 401 tis.
- Dlouhodobé pohledávky 10 tis.

- Krátkodobé závazky 26 801 tis. (Výroční zpráva vybraného podniku z roku 2016)

$$(22\,763 + 11\,401 + 10) / 26\,801 = 0,42$$

Doporučené hodnoty, která je okolo 1 nedosahuje vybraný podnik ani v případě pohotovostové likvidity. (Febmat.com, 2016) V případě odvětví je likvidita 0,93. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, tabulka pro finanční analýzu, 2017), což je více jak jednou tolik než u vybraného podniku, ale také nedosahuje doporučené hodnoty.

5.2.1.3 *Okamžitá likvidita*

Informuje nás o tom, kolikrát by podnik mohl uhradit své krátkodobé závazky, za předpokladu přeměny finančního majetku na peníze. Ukazatel okamžité likvidity používá ve vzorci v čitateli jen nejvíce likvidní část oběžných aktiv, a to konkrétně finanční majetek, který zahrnuje peníze v pokladně, na účtech v bance a popřípadě i krátkodobý finanční majetek, jako jsou například cenné papíry.

Vzorec okamžité likvidity je tedy ve formě finanční majetek/krátkodobé závazky. (Febmat.com, 2016)

Informace sloužící k výpočtu okamžité likvidity:

- Finanční majetek 2 894 tis.
- Krátkodobé závazky 26 801 tis. (Výroční zpráva vybraného podniku pro rok 2016)

$$2\,894 / 26\,801 = 0,11$$

Ani v případě okamžité likvidity vybraný podnik nedosahuje doporučené hodnoty, která je v rozmezí 0,2-0,5. (Febmat.com, 2016) U odvětví je okamžitá likvidita 0,22 (Ministerstvo průmyslu a obchodu, tabulka pro finanční analýzu, 2017), což je jednou tolik než u vybraného podniku a dosahuje i doporučené hodnoty.

5.2.1.4 *Pracovní kapitál*

Zahrnuje zásoby, pohledávky a finanční majetek, představuje nám tedy oběžná aktiva. Vzorec je tedy zásoby + pohledávky + finanční majetek (Febmat.com, 2016)

Potřebné údaje:

- Zásoby 11 401 tis.
- Pohledávky 8 467 tis.
- Finanční majetek 2 894 tis. (Výroční zpráva vybraného podniku pro rok 2016)

Pracovní kapitál: $11\,401 + 8\,467 + 2\,894 = 22\,762$ tis.

5.2.1.5 Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál získáme, když od pracovního kapitálu odečteme krátkodobé cizí zdroje. Dále bychom ho mohli zjistit, pokud bychom od oběžných aktiv odečetli krátkodobé cizí zdroje nebo když bychom k dlouhodobému cizímu kapitálu přičetli vlastní kapitál a odečetli stálá aktiva.

Čím jsou hodnoty čistého pracovního kapitálu vyšší, tím je vyšší platební schopnost a tím pádem nižší riziko. Avšak, pokud jsou hodnoty příliš vysoké, může být snižována rentabilita a také to může svědčit o nehospodárnosti.

Jestliže je čistý pracovní kapitál kladný, jedná se o překapitalizaci a z toho vyplývá, že:

- Dlouhodobé zdroje převyšují stálá aktiva
- Dlouhodobými zdroji jsou financovány některé složky oběžného majetku

S tím souvisí nižší riziko – peníze, které jsou získány z případného prodeje oběžného majetku, který je financován z dlouhodobých zdrojů, se mohou použít na něco jiného, aniž by bylo ohroženo fungování společnosti. Dále s tím také souvisí nižší hospodárnost, jelikož dlouhodobé zdroje jsou dražší než krátkodobé.

V případě, že je čistý pracovní kapitál záporný, jde o podkapitalizaci a z toho vyplývá, že:

- Krátkodobými zdroji byly financovány některé složky oběžného majetku

Souvisí s tím riziko, že podnik bude nucen tyto složky oběžného majetku prodat, aby mohl zaplatit svoje závazky, které jsou splatné.

Čistý pracovní kapitál by tedy měl být určitě kladný, ale je potřeba najít jeho optimální výši, která vyváží riziko a rentabilitu. Obecné doporučení není, pokaždé záleží na určitých podmínkách. (Febmat.com, 2016)

Informace k výpočtu:

- Pracovní kapitál 22 762 tis.
- Krátkodobé cizí zdroje 26 801 tis. (Výroční zpráva vybraného podniku pro rok 2016)

Čistý pracovní kapitál: $22\,762 - 26\,801 = -4\,039$ tis.

Jak je vidět, tak čistý pracovní kapitál je záporný, takže se jedná o podkapitalizaci.

5.2.2 Výkaz stavu likvidity

Jedná se o písemnost, která definuje mezeru krytí, tudíž rozdíl mezi výší peněžitých závazků, které jsou splatné a výší prostředků, které má k dispozici. Má dát možnost odhadnout, jestli mezeru krytí je více než desetina závazků, které jsou splatné.

Měl by se skládat ze tří částí. A to ze strany majetku, která zahrnuje shrnutí prostředků, které má podnik k dispozici, ze strany závazků a třetí částí je komentář osoby, která výkaz stavu likvidity zpracovává. Na straně majetku je pouze nejvíce likvidní majetek, na straně závazků jsou závazky, které jsou splatné nejpozději k okamžiku sestavení výkazu stavu likvidity. (Morávek, 2017)

Uvedená tabulka je v tisících.

STRANA AKTIV	Brutto	Korekce	Netto
Krátk. fin. majetek	0	0	0
Peněžní prostředky	2 894	0	2 894
Pen. prostř. v pokl.	892	0	892
Pen. prostř. na účt.	2 003	0	2 003
Nevyčerp. kontokor. úvěry	0	0	0
Součet strany aktiv	5 789	0	5 789
STRANA ZÁVAZKŮ	Celkem	Aktuálně splatné	Vážený průměr doby po splatnosti
Krátkodobé závazky	26 801	0	0
Vydané dluhopisy	0	0	0
Kr. příj. zálohy	437	0	0
Záv. Vůči úv. inst.	12 215	0	0
Záv. z obch. vztahů	11 791	0	0
Kr. směnky k úhr.	0	0	0

Záv. ovládaná nebo ovládající osoba	0	0	0
Záv. podstatný vliv	0	0	0
Záv. ostatní	2 358	1 000	0
Záv. ke společníkům	0	0	0
Kr. fin. výpomoci	0	0	0
Záv. k zaměstnan.	1 058	358	0
Záv. ze soc. zabez. a ZP	667	0	0
Stát – daň. záv. a dotace	621	0	0
Dohad. účty pasivní	0	0	0
Jiné závazky	12	2	0
Součet strany závazků	26 801	1 360	0
Mezera krytí krátkodobých závazků	0	0	0 %

Tabulka 2 – Výkaz stavu likvidity, zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy

Mezera krytí: $1\,360 - 5\,789 = -4\,429 \Rightarrow$ mezera krytí 0 (Fph.vse.cz, 2016)

5.2.3 Bankrotní modely

Bankrotní modely se použijí, jako systém včasného varování, protože podle toho, jak se vybrané ukazatele chovají, lze poukázat na případnou hrozbu týkající se finančního zdraví. Byly vyvozeny z dat skutečných firem, které zbankrotovaly, nebo kterým se naopak výborně dařilo. Vychází z domněnky, že ve firmě se objevují už několik let před úpadkem, určité anomálie, které obsahují příznaky budoucích problémů a které jsou typické pro ohrožené firmy.

Jsou vyhovující jak pro současné, tak i budoucí rozhodování. Dávají možnost managementu oddělit a správně vysvětlit ukazatele případných budoucích potíží, zjistit je včas a dát je do pořádku dříve, než dojde k vážným problémům nebo ještě hůře k bankrotu. (Finanalysis.cz, 2018)

5.2.3.1 Altmanova formule bankrotu (Z score)

Tento model předvídá bankrot firmy na základě koeficientu, který se vypočítá pomocí pěti ukazatelů podle vzorce:

$$Z = 1,2 * z (1) + 1,4 * z (2) + 3,3 * z (3) + 0,6 * z (4) + 1,0 * z (5)$$

- z (1) vypočítáme jako (oběžná aktiva – krátkodobé závazky) / suma aktiv
- z (2) se vypočítá jako nerozdělený zisk / suma aktiv
- z (3) zjistíme jako zisk před zdaněním a úroky / suma aktiv
- z (4) vypočítáme jako tržní hodnota vlastního kapitálu / účetní hodnota celkového dluhu
- z (5) se vypočítá jako tržby/suma aktiv (Finanalysis.cz, 2018)

$$z (1): (22\ 763 - 26\ 801) / 63\ 271 = -0,064$$

$$z (2): 0 / 63\ 271 = 0$$

$$z (3): (5\ 051 + 935) / 63\ 271 = 0,095$$

$$z (4): 13\ 049 / 49\ 531 = 0,263$$

$$z (5): 114\ 419 / 63\ 271 = 1,808$$

$$Z = 1,2 * (-0,064) + 1,4 * 0 + 3,3 * 0,095 + 0,6 * 0,263 + 1,0 * 1,808 = 2,203 \text{ (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)}$$

Podnik se nachází v šedé zóně nevyhraněných výsledků. (Finanalysis.cz, 2018)

5.2.3.2 Tafflerův model

Tafflerův model určuje, jaká je pravděpodobnost, že společnost zbankrotuje. Vypočítá se pomocí čtyř ukazatelů:

- T1 získáme jako zisk před zdaněním / krátkodobé závazky
- T2 vypočítáme jako oběžná aktiva / cizí kapitál
- T3 se vypočítá jako krátkodobé závazky / celková aktiva
- T4 zjistíme jako tržby / celková aktiva

Vzorec pro Tafflerův model je $TZ = 0,53 * T1 + 0,13 * T2 + 0,18 * T3 + 0,16 * T4$ (Finanalysis.cz, 2018)

$$T1: 5\ 051 / 26\ 801 = 0,188$$

$$T2: 22\,763 / 49\,531 = 0,460$$

$$T3: 26\,801 / 63\,271 = 0,424$$

$$T4: 114\,419 / 63\,271 = 1,808$$

$$TZ = 0,53 * 0,188 + 0,13 * 0,460 + 0,18 * 0,424 + 0,16 * 1,808 = 0,525 \text{ (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)}$$

TZ je vyšší než 0,3, což znamená, že je nízká pravděpodobnost bankrotu firmy. (Finanalysis.cz, 2018)

5.2.3.3 Altmanův index Z-score pro Českou republiku

Vychází z původní Altmanovy formule pro a.s., akorát je doplněný o poměrový ukazatel z (6), který se zjistí jako závazky po lhůtě splatnosti / výnosy

$$z(6) 0/115\,412 = 0$$

$$z(1): -0,064; z(2): 0; z(3): 0,095; z(4): 0,263; z(5): 1,808$$

$$Z(\text{ČR}) = 1,2 * (-0,064) + 1,4 * 0 + 3,3 * 0,095 + 0,6 * 0,263 + 1,0 * 1,808 + 1,0 * 0 = 2,203 \text{ (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)}$$

5.2.3.4 Index IN99

Jedná se o bonitní model tvořen z hlediska vlastníka. IN99 vypočítáme jako $-0,017 * A + 4,573 * C + 0,481 * D + 0,015 * E$

- A zjistíme jako aktiva / cizí kapitál
- C vypočítáme jako zisk před zdaněním a úroky / celková aktiva
- D získáme jako tržby / celková aktiva
- E se vypočítá jako oběžná aktiva / krátkodobé závazky (Finanalysis.cz, 2018)

$$A: 63\,271 / 49\,531 = 1,277$$

$$C: (5\,051+935) / 63\,271 = 0,095$$

$$D: 114\,419 / 63\,271 = 1,808$$

$$E: 22\,763 / 26\,801 = 0,85$$

$$IN99 = -0,017 * 1,277 + 4,573 * 0,095 + 0,481 * 1,808 + 0,015 * 0,85 = 1,295 \text{ (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)}$$

Nelze určit, jestli tvoří hodnotu pro vlastníka nebo ne. (Finanalysis.cz, 2018)

5.2.3.5 Index IN01

Struktura byla provedena za pomoci diskriminačního rozboru a vycházela z údajů 1915 podniků, které byly rozděleny na tři skupiny, a to ve složení 583 podniků, které tvořily hodnotu, 503 podniků, které se nacházejí v bankrotu nebo těsně před ním, 829 zbylých podniků. (Finanalysis.cz, 2018)

IN01 zjistíme ze vzorce: $0,13 * A + 0,04 * B + 3,92 * C + 0,21 * D + 0,09 * E$

- A se vypočítá jako aktiva / cizí kapitál
- B získáme jako zisk před zdaněním a úroky / nákladové úroky
- C vypočítáme jako zisk před zdaněním a úroky / celková aktiva
- D zjistíme jako tržby / celková aktiva
- E se určí jako oběžná aktiva / krátkodobé závazky (Finanalysis.cz, 2018)

$$A: 63\,271 / 49\,531 = 1,277$$

$$B: (5\,051+935) / 935 = 6,402$$

$$C: (5051+935) / 63\,271 = 0,095$$

$$D: 114\,419 / 63\,271 = 1,808$$

$$E: 22\,763 / 26\,801 = 0,85$$

$$IN01: 0,13 * 1,277 + 0,04 * 6,402 + 3,92 * 0,095 + 0,21 * 1,808 + 0,09 * 0,85 = 1,251$$

(Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)

Jedná se o bonitní podnik, který netvoří hodnotu. (Finanalysis.cz, 2018)

5.2.3.6 Index IN05

Index IN05 je doplnění o nejnovější údaje IN01 z roku 2004. Vypočítáme ho jako $0,13 * A + 0,04 * B + 3,92 * C + 0,21 * D + 0,09 * E$ (Finanalysis.cz, 2018)

A, B, C, D, E zjistíme stejně jako u indexu IN01.

$$A: 1,277$$

$$B: 6,402$$

$$C: 0,095$$

D: 1,808

E: 0,85

IN05: $0,13 * 1,277 + 0,04 * 6,402 + 3,92 * 0,095 + 0,21 * 1,808 + 0,09 * 0,85 = 1,251$

(Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)

Můj vybraný podnik se nachází v šedé zóně nevyhraněných výsledků.

5.2.4 Bonitní modely

Patří mezi rozpoznávací modely, které klasifikují firmy pomocí jednoho syntetického koeficientu podle účelově zvoleného souhrnu ukazatelů, který nejlépe dá možnost formulovat finanční situaci neboli pozici firmy.

S ohledem na čas, je možné bonitní modely zařadit do dodatečné analýzy, která se provádí retrospektivně a vede k seznámení příčin, které podmínili současnou situací podniku. (Finanalysis.cz, 2018)

Jsou zaměřeny na teoretické poznatky a dávají možnost posoudit pozici ve firmě v porovnání s větším souhrnem porovnávaných subjektů, s výsledky z oborů. Bonitní modely předpovídají finanční zdraví účetní jednotky. To je rozčleněno do různě široké škály, a to obvykle od zdraví dobrého, až po to špatné. Dávají možnost jejich uživatelům porovnání účetních jednotek, pohybujících se ve stejném oboru. (Finanalysis.cz, 2018)

5.2.4.1 Aspekt Global Rating

Aspekt Global Rating používá účetní informace z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty a jeho stěžejními prvky jsou ukazatele limitní hodnoty a škály. Skládá se ze sedmi ukazatelů, které zahrnují dvacet položek z účetních výkazů, které na sobě závisí i nezávisí. Snaží se zmenšovat vliv různosti odvětví na výsledky podniku, který je hodnocen. (Finanalysis.cz, 2018)

Orientuje se na obzvláště na provozní část hospodaření společnosti, která bývá současně i nejvýznamnější. Index zahrne subjekt, který je hodnocen do devítibodové stupnice, která není svou podobou odlišná od ratingových stupňů, které se používají v zahraničí. (Finanalysis.cz, 2018)

- provozní marže (PM) zjistíme jako $(\text{provozní hospodářský výsledek} + \text{odpisy}) / \text{tržby za prodeje výrobků a zboží}$

- běžnou rentabilitu vlastního kapitálu (ROE) vypočítáme jako hospodářský výsledek za běžné období / vlastní kapitál
- krytí odpisů (KO) získáme jako (provozní hospodářský výsledek + odpisy / odpisy
- krátkodobá likvidita (KL) se vypočítá jako (finanční majetek + (krátkodobé závazky * 0,7)) / (krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci)
- vlastní financování (VF) získáme výpočtem vlastní kapitál / pasiva celkem
- provozní rentabilitu aktiv (ROA) zjistíme jako (provozní výsledek hospodaření + odpisy) / aktiva celkem
- využití aktiv (VA) vypočítáme jako tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb / aktiva celkem (Finanalysis.cz, 2018)

$$PM: (6\ 217 + 2\ 226) / 114\ 419 = 0,074$$

$$ROE: 3\ 950 / 13\ 049 = 0,303$$

$$KO: (6\ 217 + 2\ 226) / 2\ 226 = 3,793$$

$$KL: (2\ 894 + (26\ 801 * 0,7)) / (26\ 801 + 12\ 215) = 0,555$$

$$VF: 13\ 049 / 63\ 271 = 0,206$$

$$ROA: (6\ 217 + 2\ 226) / 63\ 271 = 0,133$$

$$VA: 114\ 419 / 63\ 271 = 1,808$$

$$AGR: 0,074 + 0,303 + 3,793 + 0,555 + 0,206 + 1,808 = 6,739 \text{ (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)}$$

Aspekt Global Rating je větší než 5,75 a menší než 7, takže můj vybraný podnik je zdravý a ustálený s malými rezervami v rentabilitě a aktivitě. (Finanalysis.cz, 2018)

5.2.4.2 *Index bonity*

Index bonity využívá ukazatele:

- i (1), který zjistíme jako cash flow / cizí zdroje
- i (2) vypočítáme jako celková aktiva / cizí zdroje
- i (3) získáme jako zisk před zdaněním / celková aktiva
- i (4) se vypočítá jako zisk před zdaněním / celkové výkony
- i (5) určíme jako zásoby / celkové výkony
- i (6) se zjistí jako celkové výkony / celková aktiva (Finanalysis.cz, 2018)

Vzorec pro index bonity je ve tvaru: $IB: 1,5 * i(1) + 0,08 * i(2) + 10 * i(3) + 5 * i(4) + 0,3 * i(5) + 0,1 * i(6)$ (Finanalysis.cz, 2018)

$$i(1): 5\ 887 / 49\ 531 = 0,119$$

$$i(2): 63\ 271 / 49\ 531 = 1,277$$

$$i(3): 5\ 051 / 63\ 271 = 0,080$$

$$i(4) 5\ 051 / 78\ 409 = 0,064$$

$$i(5) 11\ 401 / 78\ 409 = 0,145$$

$$i(6) 78\ 409 / 63\ 271 = 1,239$$

$$IB: 1,5 * 0,119 + 0,08 * 1,277 + 10 * 0,080 + 5 * 0,064 + 0,3 * 0,145 + 0,1 * 1,239 = 1,568$$
 (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)

Index bonity u mého vybraného podniku je menší než 2 a větší než 1, takže situace v podniku je dobrá.

5.2.4.3 Kralickýv rychlý test

Při tomto testu byly použity ukazatele, které nesmí podléhat narušujícím vlivům. Z oblasti rentability, stability, likvidity a hospodářského výsledku je vybrán jeden ukazatel tak, aby byla zajištěn vyvážený rozbor jednak finanční stability a jednak výnosové situace firmy.

- Podíl vlastního kapitálu zjistíme jako (vlastní kapitál / celková aktiva) * 100 (Finanalysis.cz, 2018)

$$(13\ 049 / 63\ 271) * 100 = 20,62 \%$$
 (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)

Podíl vlastního kapitálu svědčí o kapitálové síle firmy a podává informace o existenci nebo neexistenci mnoho dluhů v peněžních jednotkách nebo také uvedených v procentech celkových aktiv. Vystihuje dlouhodobou finanční stabilitu a nezávislost. Uvádí, jak moc je firma schopná krýt své potřeby z vlastních zdrojů.

- Období splácení dluhu získáme jako (krátkodobé + dlouhodobé závazky – finanční majetek) / bilanční cashflow (Finanalysis.cz, 2018)

Bilanční cashflow: (Bilana.cz, 2009)

- Výsledek hospodaření za běžné účetní období po zdanění 3 950
- Odpisy 2 226

- Časové rozlišení aktiv 402
- Časové rozlišení pasiv 691 (Bilana.cz, 2018)

$3\,950 + 2\,226 + 402 - 691 = 5\,887$ (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)

Období splácení dluhu: $(26\,801 + 22\,730 - 2\,894) / 5\,887 = 8,91$ (Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy)

6 SHRnutí A DOPORUČENí

Vybraný podnik v rozvahovém testu splnil obě podmínky, může tedy rozdělovat svůj majetek. Nelze se však spoléhat pouze na rozhodný test, je nutný i test likvidity.

V testu likvidity, tedy konkrétně v ukazatelích likvidity si naopak podnik nevede dobře. V běžné, pohotové a ani v okamžité likviditě nedosahuje doporučených hodnot a v porovnání s odvětvím, vychází u všech ukazatelů likvidity lépe odvětví, u pohotové a okamžité dokonce jsou ukazatele v odvětví jednou takové než u vybraného podniku. Doporučila bych tedy firmě, aby zlepšila využití likvidních prostředků, například peněz na účtech a v pokladnách.

U pracovního kapitálu nelze obecně určit optimální výši, protože každý podnik je specifický a výše pracovního kapitálu závisí na mnoha aspektech, například na tom, o jaký druh podnikání se jedná. Čistý pracovní kapitál vyšel záporný, vybraný podnik je tedy podkapitalizovaný, což znamená, že některé složky oběžného majetku byly financovány krátkodobými zdroji. Podnik by tedy měl prodat některé tyto složky oběžného majetku, aby měl na zaplacení svých závazků.

Ve výkazu stavu likvidity jsme zjistili, že mezera krytí je 0, protože vybraný podnik má dostatek likvidního majetku a méně splatných závazků. Po splatnosti nemá žádné závazky. Naopak má pohledávky po splatnosti déle než 365 dní ve výši 50 tisíc. Doporučila bych, aby svým odběratelům nabídla nějakou slevu, pokud zaplatí dříve, než je doba splatnosti, a naopak bych zavedla nějaké pokuty, za nedodržení termínu splatnosti. Protože pokud odběratelé nebudou platit včas, mohl by se vybraný podnik dostat do problémů a následně i třeba do insolvence, jelikož by neměl dostatek peněžních prostředků k uhrazení svých závazků. Ještě bych navrhla doporučení, aby si podnik hlídal, jestli jejich odběratelé nejeví známky úpadku, například požadováním provádění testů insolvence.

V bankrotních modelech se můj vybraný podnik nachází u Altmanovy formule bankrotu a Indexu IN05 v šedé zóně nevyhraněných výsledků. Tafflerův model ukazuje, že je nízká pravděpodobnost bankrotu firmy. U bonitních modelů Aspekt Global Rating vyjadřuje, že můj vybraný podnik je zdravý a ustálený a dle modelu bonity je situace v podniku dobrá. Na základě modelů tedy vyšlo najevo, že se jedná o zdravý podnik, který vhodně hospodaří se svým vlastním kapitálem i se svými aktivy.

ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem se věnovala analýze testů insolvence vybraného podniku. Analýzu jsem zpracovávala na vybranou akciovou společnost, jejíž jméno není v práci uvedeno, informace byly pozměněny a údaje z její výroční zprávy byly z důvodu zachování anonymity přepočítány koeficientem.

V teoretické části jsem se věnovala vysvětlení pojmu insolvence, uvedla jsem jaké jsou předpoklady pro uznání, že se jedná o insolvenční řízení, dále jsem popsala úpadek a jednotlivé způsoby jeho řešení. V další části jsem se zaměřila na insolvenční řízení, popsala jsem jeho zásady, způsob zahájení, kdo může podat insolvenční návrh a uvedla i vztah insolvenčního a exekučního řízení. Charakterizovala jsem insolvenční řízení jak z pohledu dlužníka, a to podnikatele i spotřebitele, tak věřitele a uvedla jsem způsoby, kterými mohou věřitelé přihlašovat své pohledávky. Poslední kapitole teoretické části jsem se zabývala testy insolvence, jejich podstatou, důležitými okolnostmi obchodních společností při testování, důvody, proč jsou prováděny, odpovědností za jejich provedení, popsala jsem jednotlivé druhy testů a vysvětlila pojmy, které s těmito druhy testů souvisejí, jako je třeba předlužení, platební neschopnost nebo hrozící úpadek.

Praktickou část jsem zaměřila na samotnou analýzu testů insolvence vybraného podniku. V první řadě jsem provedla rozvahový test. Poté jsem se věnovala testu likvidity, který jsem zpracovala na základě finanční analýzy, zjistila jsem ukazatele likvidity, pracovní kapitál, čistý kapitál, vypracovala jsem výkaz stavu likvidity a dále jsem se zabývala bankrotními a bonitními modely.

Nakonec jsem všechny poznatky shrnula a navrhla vhodná doporučení pro vybraný podnik.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou. 4. upravené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, 301 s. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-568-5.
- [2] SCHELLEOVÁ, Ilona. Firma v konkurzním řízení. Praha: Computer Press, 2001, x, 160 s. Business books. ISBN 8072264540.
- [3] SCHELLEOVÁ, Ilona. Základy insolvenčního práva. Ostrava: Key Publishing, 2008, 322 s. Právo. ISBN 978-80-87071-88-5.
- [4] RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. Praha: ASPI, 2008, 471 s. ISBN 978-80-7357-329-4.
- [5] SMRČKA, Luboš a PLAČEK, Jan. *Insolvency 2014: Current Problems and Experiences*. 1st Ed., Londýn: The London School of Economics and Political Science (LSE), 2014, 103 s. ISSN 2055-7175.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

- [1] MLÍKOVSKÝ, Mgr. Pavel a Mgr. Ing. Jakub ZUBÁŇ. Předschválená reorganizace. *Kompletní průvodce GDPR/ČR* [online]. 2015 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/predschvalena-reorganizace-99476.html>
- [2] Insolvenční zákon 182/2006 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. AION CS [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182>
- [3] Insolvence - úpadek a způsoby jeho řešení: Insolvenční řízení. *BusinessInfo* [online]. CzechTrade, 2017 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-a-zpusoby-jeho-reseni-ppbi-51182.html#!&chapter=2>
- [4] ŽIŽLA VSKÝ, JUDR. Michal. Test insolvence - filtr pro výplatu dividendy, nástroj ochrany manažerů. *Bulletin - advokacie* [online]. 2016 [cit. 2018-03]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/test-insolvence-filtr-pro-vyplatu-dividendy-nastroj-ochrany-manazeru?browser=mobi>
- [4] *Insolside* [online]. © 2018 Wolters Kluwer a.s. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://www.insolside.cz/cz/o-testech-insolvence.c-8.html>
- [5] HORKÁ, Nikola. K testu insolvence v korporátním právu. *Kompletní průvodce GDPR/ČR* [online]. 2015 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-testu-insolvence-v-korporatnim-pravu-97285.html>
- [6] *Kontoslužba* [online]. 2015 [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: <http://www.kontoslužba.eu/akt7.html>
- [7] Insolvence - úpadek a způsoby jeho řešení: Hrozící úpadek. *BusinessInfo* [online]. 2017 [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-a-zpusoby-jeho-reseni-ppbi-51182.html#!&chapter=2>
- [8] KARTNER, JUDr. Martin a Kristýna KOVÁŘOVÁ. *Vzájemný vztah insolvenčního a exekučního řízení* [online]. 2015 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vzajemny-vztah-insolvencniho-a-exekucniho-řízení-96739.html>
- [9] KRÍŽ, Josef. *Systém ochrany věřitelů, základní kapitál a zákon o obchodních korporacích* [online]. 2012 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.prf.cuni.cz/josef-kriz-1404045986.html>

- [11] *Ukazatele likvidity* [online]. Febmat, 2016 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-ukazatele-likvidity/>
- [12] *Fakulta podnikohospodářská | Fakulta podnikohospodářská VŠE v Praze* [online]. Copyright © [cit. 30.04.2018]. Dostupné z: <http://fph.vse.cz/restrukturalizace-a-insolvence/wp-content/uploads/2016/06/Brozurka-navrh-metodiky-k-upadku.pdf>
- [13] MORÁVEK, Daniel. *Dlužník nebude mířit hned do insolvence, bude se moct jen „platebně zadrhnout“* [online]. 2017 [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/dluznik-nebude-muset-hned-do-insolvence-muze-se-jen-platebne-zadrhnout/>
- [14] *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2016* [online]. In: 2017 [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-rok-2016--228985/>
- [15] Použité bankrotní modely. *Finanalysis* [online]. Copyright © 2018 Atlantis PC [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: <http://www.finanalysis.cz/pouzite-bankrotni-modely.html>
- [16] 23 Bilanční CASH FLOW. *BILANA 2009* [online]. Dostupné z: <http://bilana.cz/BilCF.htm>
- [17] Průběh oddlužení | Insolvence Brno. *Oddlužení | Insolvence Brno* [online]. Copyright © 2012 [cit. 04.05.2018]. Dostupné z: <https://www.insolvence-brno.cz/prubeh-oddluzeni.php>
- [18] Novela insolvenčního zákona mimo povinné akreditace také od 1. 7. 2017 přináší řadu zásadních změn. Co dalšího se novelou mění? - Agentura pro sociální začleňování. *Aktuálně - Agentura pro sociální začleňování* [online]. Copyright © 2018 [cit. 04.05.2018]. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/novela-insolvenčního-zákona-mimo-povinne-akreditace-take-od-1-7-2017-prinasi-radu-zasadnich-zmen-co-dalsiho-se-novelou-meni>
- [19] INSOLVENČNÍ PRÁVO - Konkurs. *INSOLVENČNÍ PRÁVO - Vítejte na našich stránkách* [online]. Dostupné z: <http://www.insolvencnipravo.eu/konkurs/>
- [20] Zavedení pojmu „mezera krytí“ v insolvenčním zákonu | Schaffer & Partner. *Schaffer & Partner* | [online]. 2017, Copyright © Schaffer [cit. 05.05.2018]. Dostupné z: <http://www.schaffer-partner.cz/cs/aktualita/3916-zavedeni-pojmu-mezera-kryti-v-insolvencnim-zakonu>
- [21] Výroční zpráva vybraného podniku za rok 2016

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Krátk. fin. majetek – Krátkodobý finanční majetek

Pen. prostř. v pokl. – Peněžní prostředky v pokladnách

Pen. prostř. na účt. – Peněžní prostředky na účtech

Nevyčerp. kontokor. úvěry – Nevyčerpané kontokorentní úvěry

Kr. přij. zálohy – Krátkodobé přijaté zálohy

Záv. vůči úv. inst. – Závazky vůči úvěrovým institucím

Záv. z obch. vztahů – Závazky z obchodních vztahů

Kr. směnky k úhr. – Krátkodobé směnky k úhradě

Záv. ovládaná nebo ovládající osoba – Závazky ovládaná nebo ovládající osoba

Záv. podstatný vliv – Závazky podstatný vliv

Záv. ostatní – Závazky ostatní

Kr. fin. výpomoci – Krátkodobé finanční výpomoci

Záv. k zaměstnancům – Závazky k zaměstnancům

Záv. ze soc. zabezp. a ZP – Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Stát – daň. záv. a dotace – Stát – daňové závazky a dotace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Insolvenční řízení, zdroj: (Bussinesinfo.cz, 2017).....	17
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Důvody použití testu insolvence, (Žižlavský, 2016)	25
Tabulka 2 – Výkaz stavu likvidity, zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy	38